

Ako rozvíjať pamäť a logické myslenie v predškolskom veku

(pre rodičov budúceho prváka)

Detská pamäť v predškolskom veku má schopnosť zapamätať si veľké množstvo informácií. Preto je veľmi dôležité už aj v tejto fáze života ju rozvíjať. Súčasne s rozvojom myslenia a uvažovania sa rozvíja i reč dieťaťa. K tomu výrazne prispieva i každodenné rozprávanie sa s dieťaťom, či sme už s ním na prechádzke, nakupujeme, kráčame do škôlky a podobne. Môžete s dieťaťom hovoriť o bežných veciach. Jednak o tom, čo robíte práve teraz, ale aj o tom, čo robilo dieťa vo vašej neprítomnosti a naopak i vy môžete rozprávať svoje zážitky, ktoré ste prežili počas dňa.

Jedným zo spôsobov, ako detskú pamäť nenásilne a hravo rozvíjať, je napríklad hranie **stolových hier**. Môžete hrať *Človeče, nehnevaj sa*, *Domino*, skladať puzzle, použiť jednoduché kartové hry a podobne. Vynikajúce je aj pexeso, pri ktorom si musia deti pamätať obrázky a určiť ich správne miesto. Zároveň by ste mali vyberať hry, v ktorých hrajú veľkú rolu i farby. Vďaka nim deti rôzne predmety ľahšie rozpoznávajú a pamätajú si.

Tipy na rozvoj pamäti a logického myslenia:

Riekanky s obrázkami

Nácvik pamäti môžeme podporiť aj čítaním jednoduchých riekaniiek s obrázkami. Čítajte najprv sami, potom pri opakovaní nechajte dieťa jednoduché slovné celky dopĺňať, opakovať, až postupne zvládne riekanky celé.

Vety

Dieťaťu povedzte vetu najprv s tromi slovami, napr.: „*Mama varí polievku.*“ Dieťa vetu opakuje. Počet slov vo vetách postupne zvyšujte a dieťa vety opakuje.

Rozprávanie obsahu z knihy podľa obrázkov

Najprv dieťaťu prečítajte rozprávku. Potom ho nechajte rozprávať samostatne, pomocou obrázkov. Je potrebné vyberať bohato ilustrované knihy alebo časopisy pre deti. Obrázky dieťaťu pomáhajú pri rozprávaní obsahu.

Rozlišovanie vecí podľa jedného znaku:

FARBY: Povedzte dieťaťu, nech vymenuje všetky predmety, ktoré sú v okolí zelené.

TVAR: Povedzte dieťaťu, nech vymenuje guľaté, hranaté, obdĺžnikové veci a podobne.

MATERIÁL: Dieťa hľadá predmety zo železa, dreva, skla a podobne.

ROVNAKÝ ZNAK: Nech dieťa vymenuje všetko, čo behá, pláva, jazdí na kolesách, čo rastie na stromoch a podobne.

Tvorenie viet zo slov

Povedzte dieťaťu slová. Jeho úlohou je utvoriť zo slov vety. Napríklad povedzte mu slová: pes, mačka, utekať, les. Dieťa by malo utvoriť vetu: „Mačka a pes utekali do lesa.“

Rozprávanie podľa obrázkov

Dajte dieťaťu do rúk nejaký zaujímavý a podnetný obrázok a povedzte mu, aby porozprávalo, čo na obrázku vidí. Niektoré deti si dokážu vymyslieť aj príbeh.

Vety s nesprávnym obsahom

Povieme vetu s nesprávnym obsahom a dieťa má poznať, čo je v nej zlé. Napríklad: „V lete mrzne, v zime sa chodíme kúpať.“ „Soľ je sladká, cukor je slaný.“

Slovo v príbehu

Čítajte dieťaťu príbeh alebo rozprávku. Dohodnite sa na jednom slove, pri ktorom dieťa zatlieska. Napríklad to môže byť slovo kráľ. Takže, vy čítate text a keď prečítate slovo kráľ, dieťa by malo tlesknúť.

Rozprávanie krátkych príbehov

Na túto činnosť používajte kratučké rozprávky. Najprv prečítajte určitú časť a povedzte dieťaťu, nech ju po vás zopakuje. Potom rozprávku prečítajte ešte raz a nech ju zopakuje svojimi slovami celú. Môžete mu dávať aj rôzne otázky vyplývajúce z textu alebo môže nakresliť obrázok.

Porovnávanie množstva pomocou grafického znázornenia

Nakreslite pod seba niekoľko koliesok, vedľa niekoľko štvorčekov tak, aby dieťa jednotlivé dvojice mohlo spájať čiarami. Po spojení sa spýtajte: „*Ktorých obrázkov je viac?*“ Pri nerovnakom množstve geometrických obrazcov zostanú nadpočetné nepárne obrazce a dieťa si názorne uvedomuje pojem množstva.

Geometrické útvary

Na voľný list papiera nakreslite kolieska, štvorce, trojuholníky. Jeden z nich vždy vyplňte určitým počtom bodiek, napr. štvorec dvomi, koliesko tromi, trojuholník štyrmi. Dieťa potom ostatné voľné obrázky doplní rovnakým počtom bodiek.

Rozvíjať pamäť a logické myslenie v predškolskom veku môžete aj pomocou geometrických útvarov.

Hore, dole, uprostred

Veźmite nejaký predmet (napríklad kocku) a dávajte ho na rôzne miesta stola. Dieťa hovorí: „*Kocka je na kraji stola, je pod stolom, je v strede stola, je nad stolom.*“ Alebo nakreslite

jednoduchý obrázok alebo vodorovnú čiaru a na ňu farebné kolieska istej farby, inej farby pod ňu. Dieťa hovorí: „*Koliesko je nad čiarou, pod čiarou.*“

Odčítanie, sčítanie

Pokúšajte sa navodiť základné početové operácie tejto aktivity. „*Keď máš dve kocky (dieťaťu kocky najprv skutočne dáme), koľko budeš mať kociek, keď ti jednu pridáme?*“ (vezmeme). Používajte 10 kociek. Ak dieťa pomocou kociek pochopí podstatu sčítania a odčítania, skúšajte to isté, ale bez kociek. Dieťa sa pokúša kocky si predstavovať. Pri tomto cvičení neprekračujte počet 5.

Obrázkový rad

Položte vedľa seba postupne cca 5 obrázkov, dieťa sleduje a snaží sa zapamätať poradie, v akom sú obrázky. Potom nechajte dieťa bez slova pozerat' sa na obrázky a nech sa snaží zapamätať si poradie. Ak je pripravené, svoj rad zakryte a dieťa zo svojho setu rovnakých kartičiek má vytvoriť rovnaké poradie tvarov. Potom oba rady odokryte a porovnajte. Ak dieťa robí veľa chýb, vyberte menej obrázkov a postup zopakujte. Postupne pridávajte obrázky a meňte poradie.

Dlhý rad...

Hra začína napríklad vetou: V obchode si kúpime chlieb...Dieťa zopakuje vetu a pridá ďalšie slovo. Napríklad syr. Potom vetu zopakujte vy a opäť niečo pridajte. Vetu zopakuje dieťa a tiež niečo pridá. Opakujte dovtedy, kým si dieťa veci pamätá.

Iné príklady:

V ZOO sme videli opicu...

V lese žije medveď...

V lete si oblečiem...

Menej, viac a rovnako

Na jeden stôl zhromaždite množstvo všelijakých hračiek a vecí tak, aby sa z nich dali vytvárať dvojice. Dieťa vytvára z podobných vecí dvojice, napr. šálky a tanieriky alebo malý a veľký trojuholník, krátke a dlhé paličky, veľké a malé kocky, veľké a malé šatky a podobne. Prostredníctvom priradovania do dvojíc určuje, čoho je viac, menej a rovnako.